

LASKENTATOIMEN JA RAHOITUKSEN OPINNOT

Laskentatoimi ja rahoitus on pääaineena seuraavissa linjoissa:

1. Laskentatoimen ja rahoituksen yleinen linja
2. Tilintarkastuksen linja
3. Rahoituksen linja
4. Yritysjohdon laskentatoimen linja

Laskentatoimen ja rahoituksen pääaineopintojen tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiudet toimia yritysten ja julkisen sektorin palveluksessa tutkimus-, suunnittelu-, päätöksentekojä ja koulutustehtävissä sekä valmiudet tehtäviensä kehittämiseen.

Laskentatoimen ja rahoituksen yleisen linjan tavoitteena on antaa opiskelijalle kyky laatia, yhdistellä ja kehittää menoja, tuloja ja rahoitustapahtumia rekisteröiviä informaatiojärjestelmiä ja suunnittelua, ohjausta, tiedottamista ja tuloksenjakoa palvelevia erilaisia laskelmia sekä valmius käyttää laskentatoimen tietoja ja menetelmiä taloudellisessa suunnittelussa, päätöksenteossa ja analysoinnissa.

Tilintarkastuksen linjan tavoitteena on perehdyttää opiskelija teoreettisista lähtökohdista käsin yrityksen rahaprosessin kuvaukseen ja rekisteröintiin liittyviin erityiskysymyksiin. Linja antaa opiskelijalle valmiudet syvällisesti ymmärtää ja tutkia yrityksen rahaprosessin kuvauksessa käytettyjä periaatteita ja konventioita modernissa yritys ympäristössä. Linjalla voit koota opintokokonaisuuden, joka antaa vastaavuuden kauppaja- ja teollisuusministeriön päätöksen mukaisiksi KHT- ja HTM-ammattitilintarkastus-tutkinnoissa vaadittaviksi teoreettisiksi tiedoiksi sekä laskentatoimesta että oikeustieteestä.

Rahoituksen linjan tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiudet toimia rahoituksen suunnitteluun, toteutukseen ja valvontaan sekä rahoitusmarkkinoihin liittyvissä vaativissa työtehtävissä. Keskeisiä tarkasteltavia kokonaisuuksia ovat pitkän ja lyhyen aikavälin rahoitussuunnittelu, rahoitusmarkkinat, rahoituksen väli-

neet, tilinpäätösanalyysi ja kansainvälinen rahoitus.

Yritysjohdon laskentatoimen linjan tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiudet kehittää ja ylläpitää yrityksen johdon suunnittelun ja päätöksenteon tukemiseksi tarvittavia laskentatoimen järjestelmiä. Linja antaa opiskelijalle valmiudet ymmärtää laajasti yrityksen toimintaa ja toimintaympäristöä sekä yritysjohtajan roolia ja hänen informaatiotarvettaan yrityksen ja ympäristön välisessä vuorovaikutuksessa. Keskeisiä tarkasteltavia kokonaisuuksia ovat toimintopohjainen kustannuslaskenta, budjetointi ja valvonta, investointien suunnittelu, strateginen suunnittelu ja kokonaisvaltainen suorituskyvyn mittaaminen. Linjalla korostetaan erityisesti yritystoiminnan laaja-alaista ymmärtämistä nykyaikaisen yrityksen laskentajärjestelmän kehittämisessä.

LASKENTATOIMEN JA RAHOITUKSEN YLEINEN LINJA

Perusopinnot (16 ov)

- Kirjanpidon perusteet ..... 3 ov
- Kirjanpidon perusteiden harjoitus-
työ ..... 1 ov
- Operatiivinen laskentatoimi ..... 4 ov
- Rahoituksen perusteet ..... 3 ov
- Tilinpäätösanalyysi ..... 3 ov

Aineopinnot (20 ov)

- Ainesseminaari ..... 3 ov
- Sisäinen laskentatoimi ..... 5 ov
- Tilintarkastus I ..... 3 ov
- Yrityksen tulossuunnittelu ja tilin
päätös ..... 3 ov

Lisäksi vähintään 6 ov seuraavista:

- ATK-tilintarkastus ..... 2 ov
- Financial Analysis I ..... 5 ov
- Introduction to International
Accounting ..... 2 ov
- Johdon laskentatoimi nonprofit- ja
palveluorganisaatioissa ..... 3 ov
- Johdon ohjelmistotyökalut ..... 2 ov
- Konsernitilinpäätös ..... 2 ov
- Laskentatoimen tietojärjestelmät:
SAP R/3 ..... 3 ov
- Likviditeettihallinto ..... 3 ov
- Management Accounting System
Implementation ..... 2 ov
- Optioteorian perusteet ..... 2 ov
- Pienyrityksen rahoitus ..... 2 ov
- Sisäinen tarkastus ..... 2 ov
- Theory of Corporate Finance ..... 5 ov
- Theory of Investments ..... 5 ov
- Ympäristölaskenta ja -raportointi ..... 2 ov
- Yrityksen budjetointiprosessi ..... 3 ov
- Päätöksenteko tilintarkastuksessa ..... 2 ov
- Tilintarkastajan riippumattomuuden
erityiskysymyksiä ..... 2 ov
- Tilintarkastuksen rooli ja merkitys .... 2 ov
- Laskentatoimen ja rahoituksen
tieteellisen tutkimuksen lähteillä ..... 2 ov

Lisäksi suositellaan:

- Taloushallinto ..... 3 ov

Kandidaatin tutkinnon pääainesuoritus on vähintään 40 opintoviikkoa. Opintoihin sisältyy pääaineen perus- ja aineopinnot sekä kandidaatin tutkielma. Opiskelijalla on mahdollisuus laatia pro gradu -tutkielman alkuraportista kandidaatin tutkielma, joka on laajuudeltaan 5 opintoviikkoa. Tarkemmat ohjeet tutkielmatyöskentelystä kohdassa Laskentatoimen ja rahoituksen pro gradu tutkielmatyöskentely.

Syventävät opinnot (väh. 35 ov)

- Pro gradu tutkielma ..... 20 ov
  - Johdatus laskentatoimen ja rahoituksen
tutkielmatyöskentelyyn, 2 ov
  - alkuraportti, 2 ov
  - väliraportti, 3 ov
  - loppuraportti, 13 ov

Lisäksi vähintään 15 ov seuraavista tutkielman aihepiiriin mukaan:

- Advanced Auditing ..... 3 ov
- Advanced Management Accounting ... 3 ov
- Financial Analysis II ..... 4 ov
- Financial Markets of the European
Union ..... 2 ov
- Investment and Financing Decision
Making in Russia ..... 3 ov
- Johdon laskentatoimen tutkimus-
menetelmät ..... 1 ov
- Julkisen sektorin tilintarkastuksen
erityispiirteitä ..... 2 ov
- Konkurssin ennustaminen ..... 3 ov
- Kustannuslaskennan ja hinnoittelun
teoreettiset perusteet ..... 3 ov
- Miten teen tutkielman empiria-
osan? ..... 1 ov
- Multinational Management Accounting
and Control ..... 3 ov
- New Perspectives in Management
Accounting ..... 3 ov
- Option Theory ..... 3 ov
- Tilintarkastustutkimus ..... 3 ov
- Risk Based Audit Approach ..... 3 ov
- Tilintarkastus II ..... 4 ov
- Tunnuslukuanalyysin teoreettiset
perusteet ..... 2 ov
- Yrityksen investointi- ja rahoitus-
päätökset ..... 4 ov
- Yrityksen suorituskyvyn mittaaminen ..... 2 ov
- Valvonta yritystoiminnassa ..... 3 ov

Pakollinen sivuaine: Talousmatematiikan ja tilastotieteen yhteinen perusopinnot sivuainekonaisuus (15 ov), johon tulee sisältyä Ekonomia-opintojakso. Sivuaaine on pakollinen myös kandidaatin tutkintoa suorittaville. Sivuaineen kuvaukset löytyvät kappaleesta Matemaattisten tieteiden opinnot.

HUOM! Laskentatoimen ja rahoituksen pääaineopiskelijoilta, jotka eivät valitse sivuainekseen talousoikeutta, edellytetään joka tapauksessa yksittäisen talousoikeuden opintojakson Elinkeinoverotus suorittamista.

Suositteluvia sivuaineopintoja: talousoikeus, kansantaloustiede.

TILINTARKASTUKSEN LINJA

Perusopinnot (16 ov)

- Kirjanpidon perusteet ..... 3 ov
- Kirjanpidon perusteiden harjoitustyö ..... 1 ov
- Operatiivinen laskentatoimi ..... 4 ov
- Rahoituksen perusteet ..... 5 ov
- Tilinpäätösanalyysi ..... 3 ov

Aineopinnot (20 ov)

- Aineseminaari ..... 3 ov
- ATK-tilintarkastus ..... 2 ov
- Sisäinen laskentatoimi ..... 5 ov
- Sisäinen tarkastus ..... 2 ov
- Tilintarkastus I ..... 3 ov
- Yrityksen tulossuunnittelu ja tilinpäätös ..... 3 ov

Seuraavista vähintään 2 ov:

- Tilintarkastuksen rooli ja merkitys .... 2 ov
- Tilintarkastajan riippumattomuuden erityiskysymyksiä ..... 2 ov
- Päätöksenteko tilintarkastuksessa ..... 2 ov

Lisäksi suositellaan:

- Taloushallinto ..... 3 ov
- Laskentatoimen tietojärjestelmät: SAP R/3 ..... 3 ov
- Laskentatoimen ja rahoituksen tieteellisen tutkimuksen lähteillä .... 0,5 ov
- R-e-Vision ..... 4 ov

Kandidaatin tutkinnon pääainesuoritus on vähintään 40 opintoviikkoa. Opintoihin sisältyy

pääaineen perus- ja aineopinnot sekä kandidaatin tutkielma. Opiskelijalla on mahdollisuus laatia pro gradu -tutkielman alkuraportista kandidaatin tutkielma, joka on laajuudeltaan 5 opintoviikkoa.

Syventävät opinnot (väh. 35 ov)

- Pro gradu-tutkielma ..... 20 ov
  - Johdatus laskentatoimen ja rahoituksen tutkielmatyöskentelyyn, 2 ov
  - alkuraportti, 2 ov
  - väliraportti, 3 ov
  - loppuraportti, 13 ov
- Tilintarkastus II ..... 4 ov

Seuraavista vähintään II ov:

- Advanced Auditing ..... 3 ov
- Julkisen sektorin tilintarkastuksen erityispiirteitä ..... 2 ov
- Konkurssin ennustaminen ..... 3 ov
- Miten teen tutkielman empiriaosan? ..... 1 ov
- New Perspectives in Management Accounting ..... 3 ov
- Tilintarkastustutkimus ..... 3 ov
- Risk Based Audit Approach ..... 3 ov
- Valvonta yritystoiminnassa ..... 3 ov
- Tunnuslukuanalyysin teoreettiset perusteet ..... 2 ov
- Yrityksen investointi- ja rahoituspäätökset ..... 4 ov
- Yrityksen suorituskyvyn mittaaminen ..... 2 ov

Pakollinen sivuaine: Tilintarkastuslinja opiskelijoille suunnattu talousoikeuden aineopintotasoinen sivuainekokonaisuus (35 ov). Talousoikeuden sivuainekokonaisuuden tulee sisältyä vähintään 15 opintoviikon (perusopinnot) laajuisena kandidaatin tutkintoon. Yksittäisinä menetelmätieteiden opintoina Riippuvuusanalyysi 3 ov ja muita vaihtoehtoisia talousmatematiikan ja tilastotieteen perusopintoja 3 ov.

RAHOITUKSEN LINJA

Perusopinnot (16 ov)

- Kirjanpidon perusteet ..... 3 ov
- Kirjanpidon perusteiden harjoitustyö ..... 1 ov

- Operatiivinen laskentatoimi ..... 4 ov
- Rahoituksen perusteet ..... 3 ov
- Tilinpäätösanalyysi ..... 3 ov

Aineopinnot (20 ov)

- Ainesseminaari ..... 3 ov
- Financial Analysis I ..... 5 ov
- Theory of Corporate Finance ..... 5 ov
- Theory of Investments ..... 5 ov

Lisäksi vähintään 2 ov seuraavista:

- Introduction to International Accounting ..... 3 ov
- Likviditeettihallinto ..... 3 ov
- Optioteorian perusteet ..... 2 ov
- Pienyrityksen rahoitus ..... 2 ov
- Sisäinen laskentatoimi ..... 5 ov
- Sisäinen tarkastus ..... 2 ov
- Tilintarkastus I ..... 3 ov
- Ympäristölaskenta ja -raportointi ..... 2 ov
- Yrityksen budjetointiprosessi ..... 3 ov
- Yrityksen tulossuunnittelu ja tilinpäätös ..... 3 ov

Lisäksi suositellaan:

- Taloushallinto ..... 3 ov
- Laskentatoimen ja rahoituksen tieteellisen tutkimuksen lähteillä .... 0,5 ov

Kandidaatin tutkinnon pääainesuoritus on vähintään 40 opintoviikkoa. Opintoihin sisältyy pääaineen perus- ja aineopinnot sekä kandidaatin tutkielma. Opiskelijalla on mahdollisuus laatia pro gradu -tutkielman alkuraportista kandidaatin tutkielma, joka on laajuudeltaan 5 opintoviikkoa. Tarkemmat ohjeet tutkielmatyöskentelystä kohdassa Laskentatoimen ja rahoituksen pro gradu -tutkielmatyöskentely.

Syventävät opinnot (35 ov)

- Pro gradu -tutkielma ..... 20 ov
  - Johdatus laskentatoimen ja rahoituksen tutkielmatyöskentelyyn, 2 ov
  - alkuraportti, 2 ov
  - väliraportti, 3 ov
  - loppuraportti, 13 ov
- Financial Analysis II ..... 4 ov
- Option Theory ..... 3 ov
- Yrityksen investointi- ja rahoituspäätökset ..... 4 ov

Lisäksi vähintään 4 ov seuraavista:

- Advanced Auditing ..... 3 ov
- Financial Markets of the European Union ..... 2 ov
- Investment and Financing Decision Making in Russia ..... 3 ov
- Konkurssin ennustaminen ..... 3 ov
- Miten teen tutkielman empiriaosan? ..... 1 ov
- Multinational Management Accounting and Control ..... 3 ov
- New Perspective in Management Accounting ..... 3 ov
- Risk Based Audit Approach ..... 3 ov
- Tilintarkastus II ..... 4 ov
- Tunnuslukuanalyysin teoreettiset perusteet ..... 2 ov
- Yrityksen suorituskyvyn mittaus ..... 2 ov
- Advanced Topics in Finance ..... 3 ov

Pakollinen sivuaine: Talousmatematiikan ja tilastotieteen yhteinen perusopintotasoinen sivuainekokonaisuus (15 ov), johon sisältyy Ekonometria-opintojakso. Sivuaaine on pakollinen myös kandidaatin tutkintoa suorittaville. Sivuaineen kuvaukset löytyvät kappaleesta Matemaattisten tieteiden opinnot.

HUOM! Laskentatoimen ja rahoituksen pääaineopiskelijoilta, jotka eivät valitse sivuaineeseen talousoikeutta, edellytetään joka tapauksessa yksittäisen talousoikeuden opintojakson Elinkeinoverotus suorittamista.

Suosittelava sivuaine: kansantaloustiede.

YRITYSJOHDON LASKENTATOIMEN LINJA

Perusopinnot (16 ov)

- Kirjanpidon perusteet ..... 3 ov
- Kirjanpidon perusteiden harjoitustyö ..... 1 ov
- Operatiivinen laskentatoimi ..... 4 ov
- Rahoituksen perusteet ..... 3 ov
- Tilinpäätösanalyysi ..... 3 ov

Aineopinnot (20 ov)

- Ainesseminaari ..... 3 ov

- Management Accounting System Implementation ..... 2 ov
- Sisäinen laskentatoimi ..... 5 ov
- Yrityksen budjetointiprosessi ..... 3 ov
- Laskentatoimen tietojärjestelmät SAP R/3 ..... 3 ov

Lisäksi vähintään 4 ov seuraavista:

- Johdon laskentatoimi nonprofit- ja palveluorganisaatioissa ..... 3 ov
- Likviditeettihallinto ..... 3 ov
- Sisäinen tarkastus ..... 2 ov
- Ympäristölaskenta ja -raportointi ..... 2 ov
- Yrityksen tulossuunnittelu ja tilinpäätös ..... 3 ov
- Johdon ohjelmistotyökalut ..... 2 ov

Lisäksi suositellaan:

- Laskentatoimen ja rahoituksen tieteellisen tutkimuksen lähteillä .... 0,5 ov

Kandidaatin tutkinnon pääainesuoritus on vähintään 40 opintoviikkoa. Opintoihin sisältyy pääaineen perus- ja aineopinnot sekä kandidaatin tutkielma. Opiskelijalla on mahdollisuus laatia pro gradu -tutkielman alkuraportista kandidaatin tutkielma, joka on laajuudeltaan 5 opintoviikkoa. Tarkemmat ohjeet tutkielmatyöskentelystä kohdassa Laskentatoimen ja rahoituksen pro gradu tutkielmatyöskentely.

Syventävät opinnot (35 ov)

- Pro gradu tutkielma ..... 20 ov
  - Johdatus laskentatoimen ja rahoituksen tutkielmatyöskentelyyn, 2 ov
  - alkuraportti, 2 ov
  - väliraportti, 3 ov
  - loppuraportti, 13 ov
- Advanced Management Accounting ... 3 ov
- Johdon laskentatoimen tutkimusmenetelmät ..... 1 ov
- New Perspectives in Management Accounting ..... 3 ov
- Yrityksen investointi- ja rahoituspäätökset ..... 4 ov

Lisäksi vähintään 4 ov seuraavista:

- Konkurssin ennustaminen ..... 3 ov
- Kustannuslaskennan ja hinnoittelun teoreettiset perusteet ..... 3 ov
- Miten teen tutkielman empiriaosan? ..... 1 ov

- Multinational Management Accounting and Control ..... 3 ov
- Risk Based Audit Approach ..... 3 ov
- Strateginen ohjauksjärjestelmä ..... 3 ov
- Tunnuksanalyysin teoreettiset perusteet ..... 2 ov
- Yrityksen suorituskyvyn mittaaminen ..... 2 ov

Pakollinen sivuaine: Talousmatematiikan ja tilastotieteen yhteinen perusopintotasoinen sivuainekokonaisuus (15 ov), johon tulee sisältyä Päätöksenteko epävarmuuden vallitessa - opintojakso ja suositeltavana opintojaksona Operaatioanalyysi TAI sivuainekokonaisuus Yritysjohdon menetelmät (15 ov), johon suositellaan sisällytettäväksi opintojaksoja Päätöksenteko epävarmuuden vallitessa ja Operaatioanalyysi. Sivuaaine on pakollinen myös kandidaatin tutkintoa suorittaville. Sivuaineen kuvaukset löytyvät kappaleesta Matemaattisten tieteen opinnot.

HUOM! Laskentatoimen ja rahoituksen pääaineopiskelijoilta, jotka eivät valitse sivuainekokonaista talousoikeutta, edellytetään joka tapauksessa yksittäisen talousoikeuden opintojakson Elinkeinoverotus suorittamista.

Lisäksi suositellaan opintojaksoja:

- Kehittäminen ja konsultointi ..... 5 ov
- Organisaation kehittäminen ..... 5 ov
- Strateginen johtaminen ..... 5 ov
- Strategic Corporate Planning ..... 3 ov

Työharjoittelu: Vapaasti valittaviin aineopintoihin voi sisällyttää 6 opintoviikkoa työharjoittelua. Työharjoittelun hyväksymisestä on erillinen opintojaksokuvaus, joka koskee kaikkia linjoja.

**LASKENTATOIMEN JA
RAHOITUKSEN TARJOAMAT
SIVUAINEKOKONAISUUDET MUIDEN
PÄÄAINEIDEN OPISKELIJOILLE**

Laskentatoimen ja rahoituksen sivuaineopinnot muodostuvat perusopinnoista (15 ov) ja aineopinnoista (35 ov). Aineopintotasoisissa sivuaineopinnoissa sivuaineopiskelijoiden tulee valita aineseminaarin tilalle jokin muu (vähin-

tään samanlaajuinen) laskentatoimen ja rahoituksen opintojakso.

Opintojen loogisen etenemisjärjestyksen varmistamiseksi on syytä huomioida kohta "Edeltävät opinnot" kunkin opintojaksokuvauksen lopussa.

OPINTOJAKSOKUVAUKSET

PERUSOPINNOT

■ KIRJANPIDON PERUSTEET

Introduction to Financial Accounting

Koodi ja laajuus: LAS.I03.I, 3 ov;

LAS.I03.3 harjoitustyö, 1 ov

Tavoite: Perehdyttää opiskelija ulkoisen laskentatoimen käsitteistöön, tehtäviin ja menetelmiin. Opetus suuntautuu myös käytännöllisten valmiuksien antamiseen.

Sisältö: Rahaproessin kokonaiskuva ja peruskäsitteet, rekisteröimissäännöt, tilinpäätös, lainsäädännölliset puitteet, sovellutuksia.

Kirjallisuus:

1. J. LEPPINIEMI – T. KYKKÄNEN:
Kirjanpito ja tilinpäätös harjoituksineen (uusin painos).
2. E-M. IHANTOLA – P. LEPPÄNEN: Yrityksen kirjanpito – perusteet ja sovellusharjoitukset (uusin painos).
3. Harjoitustyö: Leipurin Kakku ja Kaulin Oy (uusin painos).

Suoritustapa: Uuden tutkintorakenteen mukainen Kirjanpito I ja 2 tai kokonaisuudessaan tenttinä (ota yhteyttä laskentatoimen ja rahoituksen laitoksen neuvonta-assistenttiin).

■ OPERATIIVINEN LASKENTA-TOIMI

Corporate Planning and Control

Koodi: LAS.I02

Laajuus: 4 ov

Tavoite: Perehdyttää opiskelija siihen osaan laskentatoimea, jonka tehtävänä on tuottaa yrityksen tai muun tulosyksikön taloutta koskevaa informaatiota.

Sisältö: Kustannuslaskennan ja analyttisen tuloslaskennan suoritusperiaatteet. Kustannuslajilaskenta, kustannuspaikkalaskenta ja suoritekohtainen laskenta. Katetuottolaskenta ja sen sovellukset sekä investointien analysointi ja vertailulaskelmat.

Opetus: Luennot 70 h, harjoitukset 20 h

Kirjallisuus:

1. RIISTAMA – JYRKKIÖ: Operatiivinen laskentatoimi. Tapiola. Uusin painos.
2. K. NEILIMO – E. UUSI-RAUVA: Johdon laskentatoimi. Edita Oy. Uusin painos.

Suoritustapa: Uuden tutkintorakenteen mukainen Operatiivinen laskentatoimi I ja 2 tai kokonaisuudessaan tenttinä (ota yhteyttä laskentatoimen ja rahoituksen laitoksen neuvonta-assistenttiin).

Edeltävät opinnot: Kirjanpidon perusteet

■ RAHOITUKSEN PERUSTEET

Principles of Finance

Koodi: LAS.I23.I

Laajuus: 5 ov

Tavoite: Perehdyttää opiskelija rahoituksen peruskäsitteisiin ja -laskentamenetelmiin.

Sisältö: Yritys ja rahoitusjohto, rahan aika-arvo, investointikriteerit, osakkeiden ja joukkovelkakirjojen hinnoittelu, riski ja tuotto, rahoitusmarkkinat ja niiden tehokkuus, rahoitusinstrumentit, rahoituksen välitys.

Opetus: Luennot 50 h, harjoitukset 20 h

Kirjallisuus:

1. NIKKINEN, ROTHOFIUS & SAHLSTRÖM: Arvopaperisijoittaminen, WSOY, 2002.
2. BREALEY – MYERS – MARCUS: Fundamentals of Corporate Finance, International Edition, McGraw Hill, 2001 (third edition).
3. Opetusmoniste: Rahoituksen perusteet, uusin painos, Vaasan yliopisto.

Suoritustapa: Tentti (vanhaa tutkintorakennetta noudattavat voivat suorittaa 2 ov vapaavälistä rahoituksen opintoja kurssin täydennykseksi).

■ TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Introduction to Financial Statement Analysis

Koodi: LAS.I53

Laajuus: 3 ov

Tavoite: Perehdyttää opiskelija laskentatoimen näkökulmasta suoritettavaan yksittäisen yrityksen toimintaedellytysten analysointiin ja analyysitietojen hyväksikäyttömahdollisuuksiin.

Sisältö: Yritysanalyysi, tilinpäätösanalyysi ja tunnuslukuanalyysi käsitteinä, tilinpäätöksen oikaiseminen YTN:n ohjeiden mukaisesti, keskeisimpien tilinpäätöstunnuksien laskeminen ja analysointi, kassavirtalaskelman ja rahoituslaskelman laadinta ja hyväksikäyttö. TA-yritysmalli-ohjelmaan tutustuminen ja ohjelman hyväksikäyttö tilinpäätös- ja tunnusluku-analyyseissä.

Opetus: Luennot 30 h, harjoitukset 10 h

Kirjallisuus:

1. LEPPINIEMI–LEPPINIEMI (2000). Tilinpäätöksen tulkinta. WSOY.
2. Yritystutkimusneuvottelukunta: Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. Helsinki 2002.

Suoritustapa: Uuden tutkintorakenteen mukainen tentti ja lisäksi harjoitustyö, josta sovitava erikseen opettajan kanssa.

Edeltävät opinnot: Osallistuminen edellyttää kirjanpidon perusteiden ja harjoitustyön hyväksyttyä suorittamista (nykyään Kirjanpito I ja 2).

AINEOPINNOT

■ AINESEMINAARI

Seminar Paper in Major

Koodi: LAS.I99

Laajuus: 3 ov

Tavoite: Itsenäinen aineopintotasoinen seminaaritutkielma.

Sisältö: Aineopintoihin liittyvässä seminaarisessa paneudutaan laskentatoimen problematiikkaa yleensä käsitteleviin aiheisiin. Painopiste on tietämyksen monipuolistamisessa sekä kirjallisen ja suullisen esitystavan harjoittamisessa. Seminaariaihe voi liittyä myös tulevan tutkielman aihepiiriin.

Opetus: Luennot 6 h, harjoitukset 30 h

Suoritustapa: Seminaarityöskentely käynnistyy 2. vuoden viimeisellä periodilla johdantoluennoilla ja ideointitilaisuuksissa. Ryhmiin ilmoitautuminen tapahtuu keväällä, vaikka varsinaiset seminaari-istunnot ovat 3. vuoden syyslukukaudella. Tilaisuuksissa on alustus ja keskustelu. Työskentely tapahtuu n. 15 hengen ryhmässä. Aktiivinen läsnäolovelvollisuus (80%) oman ryhmän tilaisuuksissa, joista 20% voi korvata vierailemalla rinnakkaisryhmissä. Aineseminaari arvostellaan samalla asteikolla kuin tentit.

Edeltävät opinnot: Aikaisemmat laskentatoimen opinnot.

■ ATK-TILINTARKASTUS

Edp Auditing

Koodi: LAS.I44

Laajuus: 2 ov

Tavoite: Antaa yleiskuva tietojärjestelmiin ja niiden ylläpitoon liittyvistä riskeistä, tietoturvan ja tietoriskien hallinnan käsitteistä, taloushallinnon tietojärjestelmiin liittyvistä erityisvaatimuksista, atk-tarkastuksen perusteista ja sisällöstä, atk-avusteisista tarkastusmenetelmistä.

Sisältö: Atk-tarkastus, tietojärjestelmien kontrollit, tietoturvallisuus, tietojärjestelmät ja kirjanpito, yleisten atk-riskien hallinta, atk-avusteinen tarkastus.

Opetus: Luennot ja harjoitukset yhteensä 14 h

Kirjallisuus:

1. Tietojärjestelmien tarkastuksen ja riskien hallinnan käsikirja. Tietojärjestelmien tarkastus ja valvonta ry. 1997. Suomen Atk-kustannus Oy 9/97.
2. COBIT-viitekehys, materiaali löytyy päivitettyinä ISACAn web-sivuilta (www.isaca.org).
3. Muu luennoitsijan ilmoittama materiaali.

Suoritustapa: Tentti

■ FINANCIAL ANALYSIS I

Moderni rahoituksen ja tilinpäätösanalyysin tutkimus I

Code: LAS.I30

Credit units: 5 cu

Course objective: To describe important recent research trends in financial statement analysis

and corporate finance.

Contents: Up-to-date research issues in financial statement analysis and corporate finance. Functional form of financial ratios. Distributional characteristics of financial ratios. Classification of financial ratios. Measurement of long-run profitability and financial ratios. Stock market as a laboratory for accounting studies.

Teaching: Lectures 42 h

Literature:

1. Research and review papers selected by the lecturers.

Language: English

Requirements for the credit units: Exam

Previous studies: Theory of Corporate Finance, Theory of Investments.

For more information: Course material on www-pages: <http://www.uwasa.fi/~ts/opas/fair.html>

■ INTRODUCTION TO INTERNATIONAL ACCOUNTING

Code: LAS.I56

Credit units: 2 cu

Course objective: The course introduces students to the process of international harmonization of accounting regulation and the principles of IAS accounting standards.

Contents: International similarities and dissimilarities of accounting regulation, IAS framework and standards.

Teaching: Lectures 18 h

Assessment: Exam (note that the required literature is different for the Finnish and foreign students as described below).

Literature for the foreign students:

- Alexander, D. – C. Nobes (2001). *Financial Accounting. An International Introduction*. Prentice Hall.
- Lecture notes.

Literature for the Finnish students:

- RÄTY, Päivi – Virpi VIRKKUNEN (2002). *Kansainvälinen tilinpäätöskäytäntö – IAS – Raportointi*. WSOY, *Ekonomia*-sarja, Porvoo, ss. 1–360.
- Lecture notes.

■ JOHDON LASKENTATOIMI

NONPROFIT- JA PALVELU-ORGANISAATIOISSA

Management Accounting in Nonprofit and Service organisations

Koodi: LAS.I50

Laajuus: 3 ov

Tavoite: Kehittää valmiuksia ja taitoja yritysjohdon laskentatoimen soveltamisesta ja hyväksikäytöstä nonprofit- ja palveluorganisaatioissa. Antaa käytännön valmiuksia soveltaa käsitteistöä johtamista tukevan laskennan kehittämistyössä julkisen sektorin organisaatioissa sekä muissa voittoa tavoittelemattomissa yhteisöissä. Antaa käsitys yritysjohdon laskentatoimen menetelmien käytöstä, kehittämisestä ja käyttöönotosta merkitykseltään yhä tärkeämmiksi muodotuneissa palveluorganisaatioissa.

Sisältö: Nonprofit-organisaatioiden erityispiirteet ja tyypit. Toiminnan ja talouden integrointi, suoritustuotannon kustannuslaskenta perinteisillä laskentamenetelmillä, toimintolaskenta, hinnoittelu, raportointi ja tarkkailu nonprofit-organisaatioissa. Palveluorganisaatioiden erityispiirteet ja tyypit yritysjohdon laskentatoimen kannalta. Toimintolaskenta ja muut laskentainnevaatiot palveluiden hinnoittelussa sekä suorituskyvyn johtaminen ja mittaus palveluorganisaatioissa.

Kirjallisuus:

1. JUKKAWALLIN – PEKKAETELÄ-LAHTI: *Kustannuslaskennan opas*. Valtiokonttori. Helsinki. 1995.
2. PASI TORPPA – JUKKA WALLIN: *Toimintolaskenta kehittämisen tukena*. Valtiokonttori. Helsinki. 1996.
3. L.FITZGERALD – R.JOHNSSON – S.BRIGNALL – R.SILVASTO – C.VOSS: *Performance Measurement in service Sector*. CIMA, UK (1991).
4. Luennoitsijan esittämä arkikkelikokonaisuus tai kirja.

Suoritustapa: Excel-harjoitustyö ja kirjatentti.

Edeltävät opinnot: Sisäinen laskentatoimi.

■ JOHDON OHJELMISTOTYÖKALUT

Software Tools of Management

Koodi: LAS.I42

Laajuus: 2 ov

Tavoite: Tavoitteena on oppia käyttämään uusia yritysjohton ohjelmistotyökaluja ja sovelta-
maan niitä käytännön ongelmiin.

Sisältö: Ohjelmistotyökalujen merkitys yritysjohdolle, toimintolaskennan mallintaminen, prosessijohtamisen mallintaminen, markkina-analyysin mallintaminen ja suorituskyvyn mitaus. Harjoitustyö yhdessä eri laitosten opiskelijoiden kanssa.

Opetus: Harjoitukset 12 h.

Suoritustapa: Harjoitustyö 3 eri menetelmällä vastuuhenkilöiden ohjauksella (CostControl (CC), ProcessGuide (PG), Market-Maker (MM) ja Balanced Scorecard.

■ KONSERNITILINPÄÄTÖS

Consolidated Financial Statements

Koodi: LAS.I54

Laajuus: 2 ov

Tavoite: Tutustuttaa opiskelijat konserni- ja inflaatiolaskentaan. Perehdyttää heitä uusien säädösten mukaisen konsernitilinpäätöksen laatimiseen ja antaa ohjeita käytännön ongelmien ratkaisemiseksi.

Sisältö: Konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuus ja laajuus, sisäisten liiketapahtumien vähentäminen, konsernin sisäisen omistuksen elimointi ja vähemmistöosuuden erottaminen. Ulkomaisen tytäryrityksen tilinpäätöksen yhdisteleminen ja osakkuusyrityksen tilinpäätöksen yhdisteleminen.

Opetus: Luennot 30 h

Kirjallisuus:

1. VEIJO RIISTAMA – EERO PREPULA – YRJÖ TUOKKO – RISTO JÄRVINEN: Konsernitilinpäätös. Weil+Göös 1995.
2. RISTO JÄRVINEN – EERO PREPULA – VEIJO RIISTAMA – YRJÖ TUOKKO: Uusi kirjanpitolainsäädäntö – konsernitilinpäätös. WSOY. 1999.
3. Muu luennoitsijan ilmoittama materiaali.

Suoritustapa: Tentti

Edeltävät opinnot: Suositellaan seuraavia: Kirjanpidon perusteet, Operatiivinen laskentatoimi, Rahoituksen perusteet.

■ LASKENTATOIMEN JA RAHOITUKSEN TIETEELLISEN TUTKIMUKSEN LÄHTEILLÄ

Koodi: LAS.I57

Laajuus: 0,5 ov

Tavoite: Kurssi antaa valmiudet etsiä ja tunnistaa laskentatoimen ja rahoituksen aihealueista tehtyjä tieteellisiä artikkeleita ja tutkimuksia.

Opetus: Luennot 4 h

Suoritustapa: Luennot ja harjoitustyö.

■ LASKENTATOIMEN TIETOJÄRJESTELMÄT: SAP R/3

Koodi: LAS.I55

Laajuus: 3 ov

Tavoite: Kehittää valmiuksia hallita laskentatoimen alueeseen liittyviä organisaation tietojärjestelmän avul-
la.

Sisältö: SAP R/3 -tietojärjestelmään tutustuminen yleisellä tasolla. Edellistä hieman syvällisempi perehtyminen Ulkoinen laskentatoimi - osuuteen (FI ja AA) sisältäen mm. pääkirjatilikirjaukset, osto- ja myyntireskontrat, käyttöomaisuuskirjanpito. Osittain myös Logistiikka, myynti ja jakelu.

Opetus: Luennot 30 h

Kirjallisuus:

1. Luennoilla jaettava materiaali.
2. Materiaali osoitteessa <http://www.uwasa.fi/~mhl/luentoja.html>.

Suoritustapa: Luennoille osallistuminen. Harjoitustehtävät/harjoitustyö.

Edeltävät opinnot: Kirjanpidon perusteet nykyään Kirjanpito I ja 2), Operatiivinen laskentatoimi (nykyään Operatiivinen laskentatoimi I ja 2).

■ LIKVIDITEETTIHALLINTO

Liquidity Management

Koodi: LAS.I35.I

Laajuus: 3 ov

Tavoite: Perehdyttää opiskelija yrityksen likviditeettihallintoon liittyviin käytännön päätöksentekoon-ongelmiin, sekä siihen liittyvään tutkimukseen niin teoreettisella kuin empiiriselläkin

tasolla.

Sisältö: Yrityksen likviditeettihallinto, joka sisältää yrityksen lyhytaikaisten varojen ja velkojen hallinnan. Likviditeettihallinnon osa-alueita ovat kassahallinto, luottohallinto, varastohallinto ja lyhytaikaisten velkojen hallinto.

Opetus: Luennot 20 h

Kirjallisuus:

1. P. HEDMAN: Maksuvalmius hallintaan. *Ekonomia*-sarja. Weilin + Göös. 1992.
2. E. KYTÖNEN: Yritysten kassahallintokäyttäytyminen yhdentyvässä Euroopassa. Vaasan yliopiston julkaisuja. Tutkimuksia 174. 1993.
3. F. C. SCHERR: Modern Working Capital Management. Text and Cases. Prentice-Hall. 1989.
4. KYTÖNEN: Opetusmoniste. 2002. Vuonna 2002 julkaistuja alan keskeisiä artikkeleita (ilmoitetaan myöhemmin).

Suoritustapa: Tentti

■ MANAGEMENT ACCOUNTING SYSTEM IMPLEMENTATION

Johdon laskentatoimen käyttöönotto yrityksessä

Code: LAS.I43

Credit units: 2 cu

Course objective: The course aims to help students have a better understanding of how and why to implement management accounting systems such as activity-based costing (ABC), and activity-based management (ABM) in the new manufacturing and business environment. In addition, students will be introduced to both the technical and social implications of implementations, enabling students to have an understanding of the process of organisational change and the extent to which management accounting is involved in that process.

Sisältö: The concept of implementation, causes of implementation success and failure. Issues of implementation: strategic factors and organisation culture, process factors, and technical factors.

Teaching: Lectures 24 h

Literature:

1. R. COOPER – R.S. KAPLAN – L.S. MAISEL – EILEEN MORRISSEY – R.M. OEHM: Implementing Activity-Based Cost

Management. Moving from Analysis to Action. CMA. Institute of Management Accountants. 1992. New Jersey.

2. D.T. HICKS: Activity-Based Costing for Small and Mid-Sized Businesses. An Implementation Guide. John Wiley and Sons. 1992. USA.
3. Selected articles from Journal of Management Accounting, Journal of Cost Management, and Management Accounting Research.

Language: English

Requirements for the credit units: Completed

■ OPTIOTEORIAN PERUSTEET

Principles of Option Theory

Koodi: LAS.II5

Laajuus: 2 ov

Tavoite: Perehdyttää opiskelija optioteorian alkeisiin sekä esitellä teorian sovellutukset.

Sisältö: Johdanto optio- ja futuurimarkkinoihin, optioteorian perusteet: option arvoon vaikuttavat tekijät, option arvoa rajoittavat arbitrage-suhteet, kaupankäyntistrategioita, hinnoittelun alkeet; optioteorian sovellutukset.

Opetus: Luennot 20 h.

Kirjallisuus:

1. Luennoilla jaettava materiaali.
2. HULL, J.C.: Options Futures and Other Derivatives. Prentice Hall. 4. tai 5. painos.

Suoritustavat: Tentti

Edeltävät opinnot: Rahoituksen perusteet, Theory of Corporate Finance

■ PIENYRITYKSEN RAHOITUS

Financing of Small and Medium Sized Enterprises

Koodi: LAS.139

Laajuus: 2 ov

Tavoite: Perehdyttää opiskelija pienen ja aloittavan yrityksen rahoituksen suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Sisältö: Rahoituksen suunnittelu ja järjestäminen yritystoimintaa käynnistettäessä, pienyrityksen rahoituksen erityispiirteet ja tukimuodot.

Opetus: Luennot 24 h

Kirjallisuus:

1. P. KETTUNEN – J. LEPPINIEMI: Pienyrityksen rahoitus- ja verostrategiat, uusien painos.

2. Muu luennoitsijan ilmoittama materiaali.

Suoritustapa: Tentti

Edeltävät opinnot: Rahoituksen perusteet

■ PÄÄTÖKSENTEKO

TILINTARKASTUKSESSA

Decision Making in Auditing

Koodi: LAS.I58

Laajuus: 2 ov

Tavoite: Perehdyttää opiskelija tilintarkastajien päätöksentekoon liittyvään teoreettiseen ja empiiriseen tutkimukseen. Tavoitteena on esitellä tilintarkastustutkimuksia, joissa on tutkittu tilintarkastajien päätöksentekotilanteisiin vaikuttavia tekijöitä.

Sisältö: Keskeisimmät päätöksentekotilanteet, päätöksentekoprosessi, lähestymistavat, tutkimuksen nykytilanne.

Opetus: Luennot.

Kirjallisuus: Luennot ja luennoilla jaettu materiaali.

Opetuskieli: Suomi.

Ajoitus: Syyslukukausi 2005.

Suoritustapa: Tentti.

Edeltävät opinnot: Suositellaan Laskentatoimen ja rahoituksen tieteellisen tutkimuksen lähteillä -kurssia.

■ R-E-VISION

Current Issues in Auditing

Koodi: LAS.I59

Laajuus: 4 ov (2 + 2)

Tavoite: Kehittää opiskelijan valmiuksia kommunikoida ruotsin kielellä tilintarkastuksen ajankohtaisista ammatillisista teemoista. Tilintarkastuksen keskeisen ajankohtaisen käsitteistön ja termistön hallitseminen.

Sisältö: Kurssin aikana perehdytään tilintarkastuksen ajankohtaisiin ammatillisiin kysymyksiin ruotsiksi.

Opetus: 36 h (kontaktiopetus 10 h, itsenäinen työskentely, raportit 40 h + 30 h, kirjallisuuden lukeminen 40 h, verkko-opetus 93 h; 8 op = 213 h).

Kirjallisuus: Artikkeleita 70 s., johdatusluennot 30 s.

Suoritustapa: Jatkuva arviointi, kirjallisia raportteja ja verkkoaktiivisuus.

Arviointi: 0–5.

Edeltävät opinnot: Ruotsin peruskurssi, suositellaan Tilintarkastus I.

Pakollisuus: Vapaavalintainen.

■ SISÄINEN LASKENTATOIMI

Management Accounting

Koodi: LAS.I32

Laajuus: 5 ov

Tavoite: Tavoitteena on antaa käsitys sisäisessä laskennassa tarvittavasta informaatiosta, sen hankinnasta ja hyväksikäytöstä yritysjohdon päätöksenteossa erityisesti toimintojohtamisen näkökulmasta.

Sisältö: Laskentatoimen informaation merkitys ja hyödyntäminen yritysjohdon päätöksenteossa ja ohjauksessa. Laskentajärjestelmien kehittäminen. Kustannuslaskenta erityisesti toimintolaskennan näkökulmasta, budjetointi ja taloudellinen ohjaus, tuloksiköorganisaation ohjaus, strateginen suunnittelu ja ohjaus sekä suorituskyvyn mittaaminen.

Opetus: Luennot ja caset 40 h, harjoitukset 10 h (englanniksi).

Kirjallisuus:

1. C.T. HORNGREN – A. BHIMANI – G. FOSTER – S.M. DATAR: Management and Cost Accounting. Prentice Hall. Europe. London. 1999.
2. OLLI-PEKKA LUMIJÄRVI – SATU KIISKINEN – TUIJA SÄRKILAHTI: Toimintolaskenta käytännössä. Toimintolaskenta johdon apuvälineenä. Ekonomia-sarja. WSOY 1995.
3. M. JÄRVENPÄÄ – V. PARTANEN – T-S. TUOMELA: Moderni taloushallinto – Haasteet ja mahdollisuudet. Yritysjulkaisut. EDITA 2001.
4. Luennoitsijan erikseen määräämä kirjallisuus.

Suoritustapa: Tentti

Edeltävät opinnot: Operatiivinen laskentatoimi.

■ SISÄINEN TARKASTUS

Internal Auditing

Koodi: LAS.I4I

Laajuus: 2 ov

Tavoite: Perehdyttää sisäisen tarkastuksen asemaan ja tehtäviin sekä tarkastustyön menetelmiin. Tutustuttaa opiskelijat sisäisen tarkastuksen ja valvonnan aihepiiristä tehtyyn tieteelliseen tutkimustyöhön.

Sisältö: Sisäisen tarkastuksen tehtäväkenttä, tarkastuksen suunnittelu, toteutus ja raportointi, yritysten ja järjestöjen toimintokohtaiset tarkastukset. Aihealueeseen liittyvä tieteellinen tutkimus.

Opetus: Luennot 16 h

Kirjallisuus:

1. Opetusmoniste
2. Sisäisen tarkastuksen ammattistandardit.
3. Muuluentoitsijan ilmoittama lisämateriaali.

Suoritustapa: Tentti

■ TALOUSHALLINTO

Financial Management

Koodi: JHA.243

Laajuus: 3 ov

Sisältö: Julkisen budjetoinnin, tilinpidon ja tarkastuksen periaatteet. Perehtyminen käytännön taloushallintoon.

Opetus: 30 h.

Kirjallisuus:

1. MEKLIN: Valtiontalouden perusteet. 2002.
2. PÖLLÖ – ETELÄLAHTI: Valtion uudistunut taloushallinto. *Ekonomia* 2002.
3. Kunnan ja kuntayhtymän talousarvio ja -suunnitelma. Helsinki 2000.

Suoritustapa: Kirjallisuuden ja luentojen tenttiminen sekä harjoitustyöt.

Järjestäjä: Julkisojohtamisen laitos

■ THEORY OF CORPORATE FINANCE

Yrityksen rahoituksen teoria

Code: LAS.I46

Credit units: 5 ov

Course objective: To give an overview on corporate finance with emphasis on long term financing.

Contents: Overview of corporate finance including valuation of stocks and bonds, capital budgeting, cost of capital, long term financial-policy and other topics in corporate finance.

Teaching: Lectures 40 h

Literature:

1. ROSS S.A – R.W. WESTERFIELD – B.D. JORDAN: *Fundamentals of Corporate Finance*. Irwin. Latest Edition.
2. Material provided by the lecturer.

Language: English

Requirements for the credit units: Exam

■ THEORY OF INVESTMENTS

Sijoitusteoria

Koodi: LAS.I47

Laajuus: 5 ov

Tavoite: To describe how investing in securities, such as stocks, bonds, options and futures contracts takes place in internationalized financial markets.

Sisältö: Investment process, strategies, financial systems, institutions and markets, securities trading, risk and return, asset allocation and diversification, pricing models, efficient market hypothesis, performance evaluation, security analysis, derivatives markets and instruments, international diversification.

Opetus: Lectures 40 h, exercises 10 h.

Kirjallisuus:

1. BODIE, ZVI, ALEX KANE and ALAN J. MARCUS: *Investments*, Richard D. Irwin, Homewood, Ill., Latest Edition.
2. NIKKINEN, ROTHOFIUS & SAHLSTRÖM: *Arvopaperisijoittaminen*. WSOY, 2002.
3. Material provided by the lecturer.

Opetuskieli: englanti

Suoritustapa: Exam + Written Exercise

Edeltävät opinnot: Theory of Corporate Finance

■ TILINTARKASTUS I

Auditing I

Koodi: LAS.I21

Laajuus: 3 ov

Tavoite: Antaa perustietoja tilintarkastusprosessista.

Sisältö: Tilintarkastuksen yleinen sisältö, tarkastustyön suunnittelu, sisäisen valvonnan ja hallinnon tarkastus, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tarkastus, konsernitilinpäätöksen tarkastus ja tilintarkastuksen raportit.

Opetus: Luennot 30 h, harjoitukset 10 h.

Kirjallisuus:

1. V. RIISTAMA: Tilintarkastuksen teoria ja käytäntö. Jyväskylä 1999. WSOY.
2. KHT-yhdistys: Tilintarkastusalan suositukset 2003. Jyväskylä 2003.
3. KHT-yhdistys: Osakeyhtiön tilinpäätös-malli. Uusin painos.

Suoritustapa: Tentti, jossa saa olla mukana lakikirja.

Edeltävät opinnot: Elinkeinoverotus ja Yhteisöoikeus (tai Tilintarkastus ja Kirjanpito-oikeus) sekä Konsernitilinpäätös.

■ TILINTARKASTAJAN

RIIPPUMATTOMUUDEN ERITYISKYSYMYKSIÄ

Issues in Auditor Independence

Koodi: LAS.I60

Laajuus: 2 ov

Tavoite: Kurssilla perehdytään tilintarkastajan riippumattomuutta käsittelevään teoreettiseen ja empiiriseen tutkimukseen. Aihepiiriin kuuluu mm. tilintarkastajan riippumattomuutta uhkaavat tekijät sekä keinot, joilla riippumattomuutta voidaan turvata. Kurssilla perehdytään myös tilintarkastajan riippumattomuuden sääntelyn kansainväliseen kehitykseen.

Sisältö: Tilintarkastajan riippumattomuutta uhkaavat ja turvaavat tekijät sekä riippumattomuuden sääntely. Aihealueeseen liittyvä tieteellinen tutkimus. Riippumattomuuteen liittyvien casejen analysointi ja purku ryhmissä.

Opetus: Luennot ja harjoitustyö.

Kirjallisuus:

1. Artikkelikokoelma.
2. Luennoilla ilmoitettava muu materiaali.

Suoritustapa: Tentti.

Edeltävät opinnot: Suositellaan Laskentatoimen ja rahoituksen tieteellisen tutkimuksen lähteillä -kurssia.

■ TILINTARKASTUKSEN ROOLI JA MERKITYS

The Role and Significance of Auditing

Koodi: LAS.I61

Laajuus: 2 ov

Tavoite: Aihetta lähestytään esittelemällä ensin tilintarkastuksen teoreettista perustaa agenttiteorian pohjalta. Kurssilla perehdytään jatkossa tilintarkastuksen merkitykseen, tilintarkastuksen kysyntään vaikuttaviin tekijöihin sekä tilintarkastuksen eri rooleihin yrityksen eri sidosryhmien kannalta.

Sisältö: 1) Tilintarkastus agenttiteorian näkökulmasta, 2) tilintarkastuksen kysyntä ja siihen vaikuttavat tekijät, 3) tilintarkastuksen eri roolit omistajien kannalta, 4) tilintarkastuskertomuksen merkitys osakemarkkinoilla sekä yrityksen muiden sidosryhmien kannalta.

Opetus: Luennot ja harjoitustyö.

Kirjallisuus:

1. Artikkelikokoelma.
2. Luennoilla ilmoitettava muu materiaali.

Suoritustapa: Harjoitustyö sekä kirjallisuuteen perustuva tentti.

Edeltävät opinnot: Suositellaan Laskentatoimen ja rahoituksen tieteellisen tutkimuksen lähteillä -kurssia.

■ TYÖHARJOITTELU

Work Placement Training

Koodi: LAS.I87

Laajuus: 1–6 ov

Tavoite: Perehdyttää käytännön työhön laskentatoimen alalla.

Sisältö: Työskentely yrityksessä tai julkisessa organisaatiossa.

Suoritustapa: 3 viikon yhtäjaksoinen ja kokopäiväinen työskentely yrityksessä vastaa yhtä opintoviikkoa. Lisäksi on laadittava kirjallinen 5 sivun raportti, joka tarkastetaan. Opiskelija voi suorittaa harjoittelun vain omassa pääaineessaan. Ennen raportin kirjoittamista on keskusteltava sen aiheesta ja toteuttamisesta opintojaksosta vastaavan opettajan kanssa. Opintorekisteriote, jäljennös työtodistuksesta sekä raportti toimitetaan opettajalle hyväksyttäväksi.

Edeltävät opinnot: Vähintään 60 opintoviikkoa suoritettuna sekä vähintään laskentatoimen perusopinnot.

■ YMPÄRISTÖLASKENTA JA -RAPORTOINTI

Environmental Accounting and Reporting

Koodi: LAS.I52

Laajuus: 2 ov

Tavoite: Antaa opiskelijalle yleiskuva ympäristölaskennasta ja -raportoinnista yritystoiminnan näkökulmasta sekä perehdyttää opiskelijat alan peruskäsitteisiin ja erityisesti niiden tulkintaan taloushallinnon ja ympäristöjärjestelmien kannalta.

Sisältö: Ympäristöstrategiat ja johtaminen, ympäristölaskennan ja -raportoinnin sekä ympäristöindikaattoreiden rakentamisen tausta ja perusteet, ympäristöindikaattoreiden kehittäminen, ympäristölaskennan peruskäsitteet, ympäristökustannusten laskenta, ympäristöraportoinnin normit ja suositukset, laskentajärjestelmän hyväksikäyttö raportoinnissa, ympäristöraportoinnin toteuttaminen, ympäristölaskennan tulevaisuuden haasteet sekä ympäristölainsäädäntö.

Kirjallisuus:

NISKALA – MÄTÄSAHO: Ympäristölaskentatoimi. WSOY, Ekonomia-sarja. 1996.

Suoritustapa: Kirjatentti.

Edeltävät opinnot: Sisäinen laskentatoimi

■ YRITYKSEN BUDJETOINTI- PROSESSI

Budgeting Process

Koodi: LAS.I48

Laajuus: 3 ov

Tavoite: Perehdyttää budjettien laadintaan ja seurantaan esimerkkien avulla.

Sisältö: Budjetin käsite ja tehtävät, budjettityypit, budjetointi prosessina, budjettiseuranta, case-yritysten budjetointiprosessien läpikäyminen ja ohjelman hyväksikäyttö budjetoinnissa.

Opetus: Luennot 30 h, harjoitukset 8 h.

Kirjallisuus:

1. GRANLUND, Markus – Teemu MALMI: Tietotekniikan mahdollisuudet taloushallinnon kehittämisessä. WSOY, Ekonomia-sarja 2004 (osittain).
2. KAPLAN, R.S. – ATKINSON, A.A.: Advanced Management Accounting. Prentice Hall. Third Ed. (osittain).

3. Luennoilla jaettava materiaali.

Suoritustapa: Tentti+vapaaehtoinen harjoitustyö.

Edeltävät opinnot: Operatiivinen laskentatoimi

■ YRITYKSEN TULOSSUUNNITTELU JA TILINPÄÄTÖS

Financial Statement and Disclosure

Koodi: LAS.I24

Laajuus: 3 ov

Tavoite: Perehdyttää yrityksen tilinpäätösuunnitteluun erityisesti verolakien sallimien säännösten puitteissa.

Sisältö: Tilinpäätöksen johtaminen kirjanpidosta, yrityksen tilinpäätöstilanteet, keskeiset joustokohdat tilinpäätöksessä, tulos ja tuloksen suunnittelu, kuluvaraston hyväksikäyttö, taktinen verosuunnittelu, tilinpäätöksen suunnittelu prosessina.

Opetus: Luennot 30 h, atk-harjoitukset 8 h.

Kirjallisuus:

1. JÄRVINEN – PREPULA – RIISTAMA – TUOKKO: Uusi kirjanpitolainsäädäntö (luvut 3–5, muut pääpiirteittäin). WSOY, Ekonomia-sarja, 1998 tai uudempi.
2. J. LEPPINIEMI: Tilinpäätös- ja verosuunnittelu. WSOY, Ekonomia-sarja, 1999 tai uudempi.
3. Verolait. Suomen lakimiesliitto. Viimeisin painos.

Suoritustapa: Tentti.

Edeltävät opinnot: Elinkeinoverotus, Kirjanpidon perusteet (nykyään Kirjanpito I ja 2).

SYVENTÄVÄT OPINNOT

■ ADVANCED AUDITING

Tilintarkastuksen erityiskysymyksiä

Code: LAS.338

Credit units: 3 ov

Course objective: The course addresses advanced topics associated with auditor independence, expanding the role of the auditor beyond the traditional role and the latest in audit approaches.

Contents: Threats to auditor independence; Reporting on internal controls; Environmental accounting; Strategic systems based auditing; Analytical procedures.

Teaching: No lectures 2005–2006.

Literature:

1. RITTENBERG L.E. – B.J. SCHWIEGER: Auditing: Concepts for a changing Environment. The Dryden Press. 3rd edition. ISBN 0-03-029919-5. Pp. 1–425.

2. Material provided by the lecturer.

Language: English

Requirements for the credit units: Exam.

Previous studies: Audit I and II

■ ADVANCED MANAGEMENT ACCOUNTING

Johdon laskentatoimen erityiskysymyksiä

Code: LAS.318

Credit units: 3 ov

Course objective: This course is intended to develop skills and knowledge in advanced topics of management accounting, such as cost management, control and measurement in modern business strategies, production technologies and new product development. Also, this course focuses its attention on new research topics and practices of management accounting in present day organizations. It strongly motivates the attention to be paid for the changes in control systems in order to meet the requirements of the modern organizations.

Contents: Modern strategic management and its implications to management accounting. Cost management, control, performance measurement and investment appraisal in modern business environment characterized by new managerial technologies and product innovations.

Teaching: Lectures 30 hrs

Literature:

1. R.S. KAPLAN – T. JOHNSON: *Relevance Lost! The Rise and Fall of Management Accounting*. Harvard Business School Press. Cambridge (1987).

2. R.S. KAPLAN – A.A. ATKISON: *Advanced Management Accounting*, Prentice-Hall. Third edition. (1998).

3. Additional literature recommended by the lecturer.

Language: English

Requirements for the credit units: Written assignment and participation to the lectures or exam.

■ ADVANCED TOPICS IN FINANCE

Rahoituksen erityiskysymyksiä

Code: LAS.347

Credit units: 3 cr

Course objective: To provide insight on some recent topics in finance. The course will be given by a visiting professor, and it will be different in different years. The course is usually organized every other year.

Contents: Will be announced later.

Teaching: Lectures about 20 hours.

Language: English.

Requirements for the credit units: Will be announced later.

■ FINANCIAL ANALYSIS II

Moderni rahoituksen ja tilinpäätösanalyysin tutkimus II

Code: LAS.323

Credit units: 4 ov

Course objective: To provide an overview on some recent research issues in financial markets.

Contents: Market efficiency, microstructure, predictability of stock returns and volatility, risk estimation and event studies.

Teaching: Lectures 30 h

Literature:

Research papers distributed by the lecturer.

Language: English

Requirements for the credit units: Term paper.

Previous studies: Financial Analysis I, Riippuvuusanalyysi, Ekonometria

■ FINANCIAL MARKETS OF THE EUROPEAN UNION

Euroopan Unionin rahoitusmarkkinat

Code: LAS.319

Credit units: 2 ov

Course objective: To study the financial markets of the EU with a multidimensional approach, in the framework of the general political and

economic integration process.

Contents: The European bond market, with new issues and market structure, the European stock exchanges and trends in the capital markets; The European union environment for banking, including bank legislation, the EMU, the European system of Central Banks with an outline of ECB monetary policy, the BIS rules of Capital adequacy in banking: the Euro as a new international currency and the problem of the real exchange rates, derivative products and market in Europe, and the theory of market efficiency.

Teaching: Lectures 30 hrs

Literature:

1. PETER HOWELLS & KEITH BAIN: The Economics of Money, Banking and Finance, a European Text. Addison Wesley Logman. 1998. ISBN 0582-27800-7.
2. Articles distributed along with lectures.

Language: English

Requirements for the credit units: Exam

Previous studies: Basics in foreign exchange concepts as well as capital market concepts; purchasing power parity, interest rate parity, basic instruments (bonds).

■ INVESTMENT AND FINANCING DECISION MAKING IN RUSSIA

Investointi ja rahoituspäätökset Venäjällä

Code: LAS.335

Credit units: 3 ov

Course objective: The objective of the course is to give a student thorough information about the environmental conditions, institutional framework and logic of investment decision-making in Russia during market reforms.

Contents: Russian market reforms of the 1990s. Current situation in Russian economy. Development of Russian securities market: problems and perspectives. Commercial banking in Russia. Currency regulation and currency control. Direct and portfolio foreign investments in Russia. The financial-industrial groups in Russia. Privatisation. Corporate governance. Restructuring strategies of Russian enterprises. Peculiarities of financial accounting in Russia. Russian system of corporate taxation. Taxation for companies with foreign investments. Human resource management.

Teaching: Lectures 30 h and exercises 20 h

Literature:

1. Articles recommended by the lecturers.

Language: English

Requirements for the credit units: Exam.

■ JOHDATUS LASKENTATOIMEN JA RAHOITUKSEN TUTKIELMA- TYÖSKENTELYYN

Introduction to the Master's Thesis Research

Koodi: LAS.394

Laajuus: 2 ov

Tavoite: Tutkielmatyöskentelyn aloittamiseen tarvittavat perustiedot tutkimuksenteosta Laskentatoimen ja rahoituksen eri linjoissa.

Opetus: Luennot 20 h

Suoritustapa: Verkkosivuilla ilmoitettu läsnäolo-%. Sisältöanalyysi opiskelijan valitsemasta, pääsääntöisesti englanninkielisestä tieteellisestä artikkelista. Opintojakson suorittaminen on pakollinen laskentatoimen pro gradu/kandidaatin tutkielmatyöskentelyyn osallistumiseksi.

Edellävät opinnot: Laskentatoimen ja rahoituksen perusopinnot. Menetelmätieteiden perusopinnot. Suositellaan laskentatoimen ja rahoituksen aineopintoja.

Lisätiedot: Tarkemmat tiedot ovat luentosarjan [www-kotisivulla: http://www.uwasa.fi/~ts/opas/jott.html](http://www.uwasa.fi/~ts/opas/jott.html)

■ JOHDON LASKENTATOIMEN TUTKIMUSMENETELMÄT

Research Methods in Management

Accounting

Koodi: LAS.333

Laajuus: 1 ov

Tavoite: Antaa käsitys yritysjohdon laskentatoimen keskeisistä tutkimusmenetelmistä.

Sisältö: Johdon laskentatoimen tutkimuksen metodologiset perusteet ja tutkimusotteet. Kyselytutkimus, case tutkimus, kenttätutkimus, konstrukttiivinen tutkimus ja muut lähestymistavat, teorian kehittäminen ja tieteellisyysvarmistaminen.

Opetus: Luennot 15 h.

Kirjallisuus:

1. JOHN GILL and PHIL JOHNSON: Research Methods for Managers. Chapman. 1991. Portsmouth.
2. RAUNO TAMMINEN: Tiedettä tekemään! Atena. 1993. Jyväskylä.
3. Luennoitsijan erikseen määräämä kirjallisuus.

Suoritustapa: Tentti

■ JULKISEN SEKTORIN

TILINTARKASTUKSEN ERITYISPIIRTEITÄ

Special Features of Public Sector Auditing

Koodi: LAS.339

Laajuus: 2 ov

Tavoite: Perehdyttää julkisen sektorin (valtio, kunnat, seurakunnat) tilintarkastukseen, tilintarkastajien tehtäviin ja näiden erityispiirteisiin julkisella sektorilla.

Sisältö: Julkissektorin taloushallinto tilintarkastuksen näkökulmasta, tilintarkastusjärjestelmän organisointi (luottamushenkilöt, ammattitarkastus), luottamushenkilöiden ja ammattitilintarkastajien tehtävät, julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajien auktorisointijärjestelmä, raportointi.

Opetus: Luennot 20 h

Kirjallisuus:

1. EILAVAARA PERTTI (toim.) – HYTÖNEN TOMI – PÖYSTI TUOMAS: Parlamentaarinen tilintarkastus Suomessa ja yhdentyvässä Euroopassa. Helsinki 1994. (osat I, II, IV)
2. HARJULA HEIKKI – PRÄTTÄLÄ KARI: Kuntalaki – Tausta ja tulkinnat. Helsinki 1998. (luvut 8 ja 9) TAI HANNUS ARNO – HALLBERG PEKKA: Kuntalaki. Juva 1997. (luvut 8 ja 9)
3. Hyvä tilintarkastustapa julkishallinnossa. Helsinki 1999.
4. SARJA MIKKO: Tilintarkastajan riippumattomuus. Helsinki 1999.
5. Valtion kirjanpidon käsikirja (luennoitsijan ilmoittamilta osin).
6. Kunnan ja kuntayhtymän talousarvio ja -suunnitelma, uusin painos.
7. Kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätösmalli, uusin painos.
8. Luennoilla jaettava materiaali.

Suoritustapa: Tentti

Edeltävät opinnot: Tilintarkastus I. Lisäksi suositellaan: Talousarvio, tilinpito ja tarkastus -kurssia ja Johdon laskentatoimi nonprofit- ja palveluorganisaatioissa.

■ KONKURSSIN ENNUSTAMINEN

Prediction of Bankruptcy

Koodi: LAS.317

Laajuus: 3 ov

Tavoite: Antaa valmiudet havaita konkurssien tunnusmerkit yritysten tilinpäätöstiedoissa ja toiminnassa sekä perehdyttää yrityksen konkurssiprosessiin ja konkurssin syihin.

Sisältö: Konkurssin ennustamismallit, konkurssien syyt, kaupalliset sovellutukset, tutkimuksen tila tänä päivänä, yrityksen konkurssiprosessi.

Opetus: Verkkokurssi.

Kirjallisuus:

1. Erkki K. LAITINEN – Teija LAITINEN: Yrityksen rahoituskriisin ennustaminen. Talentum Media Oy 2004.
2. Teija LAITINEN – Maria KANKAANPÄÄ: Comparative Analysis of Failure Prediction Methods. Vaasan yliopiston julkaisuja. 1997.

Suoritustapa: Tentti

Edeltävät opinnot: Kirjanpidon perusteet, Yrityksen tulossuunnittelu ja tilinpäätös, suosittelaan Tilinpäätösanalyysi-opintojaksoa.

■ KUSTANNUSLASKENNAN JA HINNOITTELUN TEOREETTISET PERUSTEET

Theoretical Foundations of Cost Accounting and Pricing

Ent. Hinnoittelun perusteet

Koodi: LAS.316.1

Laajuus: 3 ov

Tavoite: Perehdyttää kustannuslaskennan ja hinnoittelun teoreettisiin perusteisiin ja käytännön sovellutuksiin.

Sisältö: Tuotanto- ja kustannusteoria, kustannusten kohdistaminen, kustannusten laskentatekniikat, hinnoitteluteoria, hinnan laskentatekniikat.

Opetus: Luennot 28 h.

Kirjallisuus:

1. ERKKI K. LAITINEN: Tehokkuutta hinnoitteluun. *Ekonomia*-sarja. Weilin+Göös. Jyväskylä.
2. PETRI VEHMANEN – KAI KOSKINEN: Tehokas kustannushallinta. *Ekonomia*-sarja. WSOY, Porvoo. 1997.
3. Muu luennoilla jaettava materiaali.

Suoritustavat: Tentti.

■ MITEN TEEN TUTKIELMAN EMPIRIAOSAN?

How to Complete the Empirical Part of the Master's Thesis?

Code: LAS.395

Credit units: 1 cu

Course objective: To provide students with a background necessary for understanding frequently used statistical methods in accounting and finance and develop practical skills in data analysis for their master's thesis.

Contents: Questionnaire, cases, cases in multiple regressions, univariate and multivariate analysis of variance, discriminant analysis, factor analysis and nonlinear models.

Previous studies: Introduction to the Master's Thesis Research (compulsory).

Teaching: Lectures 8 h

Requirements for the credit units: Written assignment.

■ MULTINATIONAL MANAGEMENT ACCOUNTING AND CONTROL

Code: LAS.346

Credit units: 3 cu

Course objective: To analyze the difficulties of applying management accounting and control systems in multinational companies, and review trends of management accounting and control practices.

Contents: Based on selected articles, the effectiveness of a variety of management accounting and control systems will be analyzed and evaluated in their environmental, strategic, organizational and cultural contexts.

Teaching: Lectures/seminars 30 h.

Literature: Articles recommended by the lecturer.

Requirements for the credit units: Examination (70%) and seminars (30%). In mandatory seminars, students will work in groups and each will make at least one presentation.

Previous courses/studies: Basics in Financial and Management Accounting.

■ NEW PERSPECTIVES IN MANAGEMENT ACCOUNTING

Johdon laskentatoimen uudet näkemykset

Code: LAS.334

Credit units: 3 ov

Course objective: Provide information on the recent trends/tools of management accounting.

Contents: Modern managerial theories and their implications to management accounting. Strategic, organizational, and behavioral perspectives in management accounting, Different aspects of strategic management accounting, reporting and performance measurement in modern organizations.

Teaching: No lectures.

Literature: Articles selected by the lecturer.

Language: English

Requirements for the credit units: Excursion, group report and a written assignment. Written exam.

Previous studies: Management Accounting.

■ OPTION THEORY

Optioteoria

Code: LAS.324

Credit units: 3 cu

Course objective: To give an overview of the option pricing theory and its applications.

Contents: Options markets, trading strategies, arbitrage pricing, binomial option pricing model, Black & Scholes model, empirical evidence, management of market risk, foreign exchange markets.

Teaching: Lectures 30 h

Literature:

1. HULL, J.C.: Options, futures and other derivative securities. Prentice-Hall, 4th or 5th edition.
2. Material provided by the lecturers.

Language: English

Requirements for the credit units: Exam.

Previous studies: Knowledge of the fundamentals of financial markets, Principles of Option Theory

■ PRO GRADU (JA KANDIDAATIN)

TUTKIELMA

Master's (Bachelor's) Thesis

LAS.394, 2 ov, Johdatus laskentatoimen ja rahoituksen tutkielmatyöskentelyyn

LAS.396, 2 ov, Alkuraportti

LAS.300, 3 ov, Kandidaatin tutkielmaraportti (valinnainen)

LAS.397, 3 ov, Väkiraportti

LAS.398, 13 ov, Loppuraportti

Opettaja: Laskentatoimen ja rahoituksen sekä yhteistyöaineiden professorit.

Vastuuhenkilö: Laskentatoimen ja rahoituksen tutkielmatyöskentelyn yleisvastuuhenkilö: professori Timo Salmi.

Lisätiedot: Tarkemmat tiedot ovat [www:ssä: http://www.uwasa.fi/~ts/opas/tlma.html](http://www.uwasa.fi/~ts/opas/tlma.html)

■ TILINTARKASTUSTUTKIMUS

Research in Auditing

Koodi: LAS.343

Laajuus: 3 ov

Tavoite: Esitellä tilintarkastuksen aihepiiriin liittyvää teoreettista ja empiiristä tutkimusta. Tavoitteena on esitellä vaihtoehtoisia tutkimusalueita ja aikaisempia tutkimustuloksia ja näin auttaa opiskelijoita löytämään mielenkiintoisia tutkimusaiheita myös omaan tutkimustyöhön.

Sisältö: Olemassaolevaan tilintarkastustutkimukseen perehtyminen, saatujen tulosten analysointi ja niiden sisällöllinen arviointi. Tilintarkastustutkimuksen tausta, aihepiirit ja lähestymistavat.

Opetus: Luennot 30 h

Kirjallisuus:

1. Luennot ja luennoilla jaettu materiaali.

Opetuskieli: suomi

Suoritustapa: Tentti

■ RISK BASED AUDIT APPROACH

Riski tilintarkastuksessa

Code: LAS.341

Credit units: 3 cu

Course objective: Risk assessments based on knowledge of the client's business is an integral part of external audit approaches. The main objective of this course is to provide students with an overview of the risk based audit approach. Students are exposed to techniques used in the planning of audits to indentify areas of risk and set materiality levels.

Contents: Types of audits; Audit evidence; Reporting; Knowledge of the client's business; The audit risk model; Materiality; Analytical procedures.

Teaching: No lectures.

Literature:

1. RITTENBERG L.E. – B.J. SCHWIEGER: Auditing; Concepts for a changing Environment. The Dryden Press. 3rd edition. ISBN 0-03-029919-5. Pp. 426–855.
2. Material provided by the lecturer.

Language: English

Requirements for the credit units: Exam, participation in seminar discussion and exercises.

■ STRATEGINEN OHJAUS-

JÄRJESTELMÄ

Strategic Control System

Ei luennoita lukuvuonna 2005–2006.

Koodi: KTM.301

Laajuus: 3 ov

Tavoite: Saada syvälinen käsitys yrityksen strategiaa toteuttavasta ohjausjärjestelmästä ja sen kehittämisestä sekä siihen liittyvän mittariston ja laskentajärjestelmän rakentamisesta.

Sisältö: Yrityksen vision suuntaisen strategian laadinta, kriittisten menestystekijöiden identifioiminen, strategisen kartan luominen, suorituskykymitteriston rakentaminen, mittariston jalkauttaminen, kannustusjärjestelmän rakentaminen, strategian toteutumisen valvonta ja ohjaus.

Opetus: Luennot ja sovellukset 40 h.

Kirjallisuus:

1. Artikkelikokoelma.

2. ROBERT SIMONS: Performance Measurement & Control Systems for Implementing Strategy. Text & Cases. Prentice Hall. New Jersey. 2000.

Vastuuhenkilö: Professori Erkki K. Laitinen

Lisätietoja: Tämä kurssi korvaa kurssin Yrityksen strategia ja tasapainotetut mittarit.

■ TILINTARKASTUS II

Auditing II

Koodi: LAS.310

Laajuus: 4 ov

Tavoite: Perehdyttää vaativampiin tilintarkastustehtäviin.

Sisältö: Tilintarkastuksen teoreettinen perusta ja joitakin näkökohtia suurten yritysten tilintarkastuksessa sekä erityiskysymyksiä (selvitystila, fuusio, yrityssaneeraus, sukupolvenvaihdos, yritysmuodon muutokset).

Opetus: Luennot 30 h

Kirjallisuus:

1. D. FLINT: Philosophy and principles of Auditing. An Introduction. Hong Kong 1988.
2. KHT-yhdistys: Tilintarkastuskertomukset ja tilintarkastajan lausunnot. Uudistettu 4. painos. Jyväskylä 1998. ISBN 951-8993-52-1.
3. SAARIKIVI, MAJ-LIS: Osakeyhtiön tilintarkastajan riippumattomuus. WSLT 2000. ISBN 951-8848-049-4.
4. KOSKINEN, HANNU E.: Tilinpäätöksen lainmukaisuus ja tilintarkastuskertomus. Saarijärvi 1999. ISBN 951-8848-049-4.
5. Hex Oy, Helsingin Arvopaperi- ja johdon naispörssi, selvitysyhtiö: Arvopaperipörsin säännöt. 1999.

Suoritustapa: Tentti.

Edeltävät opinnot: Edellyttää Tilintarkastus I -opintojakson hyväksyttävää suoritusta.

Ajoitus: Syyslukukausi 2001.

Opettaja: Ilmoitetaan myöhemmin.

■ TUNNUSLUKUANALYYSIN

TEOREETTISET PERUSTEET

Theoretical Foundations of Financial Ratio Analysis

Koodi: LAS.311

Laajuus: 2 ov

Tavoite: Perehdyttää tunnuslukuanalyysin teoreettisiin perusteisiin ja hyväksikäyttömahdollisuuksiin osana tilinpäätösanalyysiä.

Sisältö: Historia, keskeiset ongelmat, perinteinen tunnuslukuanalyysi, kannattavuuden mittaaminen, inflaation ja arvostuksen vaikutus kannattavuuden tunnuslukuihin, tunnuslukujen väliset riippuvuudet, dekompositioanalyysi, konkurssin ennustaminen, muita erityiskysymyksiä.

Opetus: Luennot 32 h

Kirjallisuus:

1. E. K. LAITINEN: Strateginen tilinpäätösanalyysi. Kauppakaari Oyj, Helsinki, 2002.
2. Muu luennoilla jaettava materiaali (artikkelikokoelma).

Suoritustapa: Tentti

■ VALVONTA YRITYSTOIMINNASSA

Control in Organization

Koodi: LAS.348

Laajuus: 3 ov

Tavoite: Antaa yleiskuva yrityksessä toimivasta valvonnasta ja siihen liittyvien toimijoiden tehtävistä ja tavoitteista. Perehdyttää valvonnan rooleihin, vaikuttamisen välineisiin, toimijoiden väliseen yhteistyöhön ja valvonnan kehittämiseen sekä käytännön ohjeistuksen että aihepiiristä tehdyn tieteellisen tutkimuksen kautta.

Sisältö: Valvonnan rooli ja tehtävät corporate governancen, sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja tilintarkastuksen näkökulmista.

Opetus: Luennot ja harjoitustyö.

Kirjallisuus: Luennoitsijan ilmoittama materiaali.

Suoritustapa: Harjoitustyö ja tentti.

Edeltävät opinnot: Suositellaan Laskentatoimen ja rahoituksen tieteellisen tutkimuksen lähteillä -kurssia.

■ YRITYKSEN INVESTOINTI- JA RAHOITUSPÄÄTÖKSET

Investment and Financing Decisions of the Firm

Koodi: LAS.312

Laajuus: 4 ov

Tavoite: Perehdyttää opiskelija syvällisemmin yrityksen investointi- ja rahoituspäätösten teoriaan ja käytännön sovellutuksiin.

Sisältö: Investointilaskelmat varmuuden vallitessa, riskin liittäminen investointi- ja rahoituspäätöksiin, käytännön ongelmia investointipäätöksissä, rahoituspäätökset ja markkinatehokkuus, osingonjakopolitiikka ja rahoitusrakenne, vieraan pääoman kustannukset, rahoitus suunnittelu, lyhyen tähtäyksen rahoituspäätökset, kansainvälinen rahoitus.

Opetus: Luennot 40 h, harjoitukset 20 h.

Kirjallisuus:

1. Luennoilla jaettava materiaali
2. R. BREALEY – S. MYERS: Principles of Corporate Finance. McGraw-Hill Inc. Singapore, 2003, 7. ed.
3. Myöhemmin ilmoitettavat artikkelit.

Suoritustapa: Tentti

Edeltävät opinnot: Theory of Corporate Finance (Theory of Corporate Finance I), Theory of Investments (Theory of Corporate Finance II)

■ YRITYKSEN SUORITUSKYVYN

MITTAUS

Performance Measurement

Koodi: LAS.342

Laajuus: 2 ov

Tavoite: Syventää opiskelijan tietoja yrityksen suorituskyvyn mittauksen ongelmista, ei-taloudellisista tunnusluvuista ja nykyaikaisista integroiduista suorituskykyymittaristoista.

Sisältö: Johdon ohjaus, strateginen johtaminen, suorituskyvyn mittaus, ei-taloudelliset tunnusluvut ja suorituskykyymittaristot.

Opetus: Luennot 20 h

Kirjallisuus:

1. ERKKI K. LAITINEN: Yritystoiminnan uudet mittarit. Kauppakaari Oy, 1998.
2. KAPLAN, R.S. & D.P. NORTON (2000). The Strategy-Focused Organization. How Balanced Scorecard Companies Thrive in the New Business Environment. Boston, Mass: Harvard Business School Press.
3. A. RAPPAPORT: Creating Shareholder Value. A Guide for Managers and Investors. The Free Press. New York. 1998
4. Luennoitsijan erikseen määräämä kirjallisuus.

Suoritustapa: Kirjatentti.